

Alles ligt stil, behalve het coronavirus, de zorg en onze pensioenen

Het sluipende coronavirus heeft ons land in zijn greep en doet het aantal vragen toenemen. Vragen die, gezien de leeftijd van veel van onze achterbanleden, vaak de bezorgdheid over gezondheid, zorg en inkomen betreffen. Dat zal de komende weken en maanden nog wel duren. Totdat we met z'n allen voldoende weerstand hebben opgebouwd. Minister-president Rutte heeft in zijn toespraak melding gemaakt van de keuze om tot een beheerste verspreiding te komen als het beste uit de drie kwaden, aangeduid als scenario's. We zijn er dus voorlopig nog niet vanaf maar mogen, na alle genomen maatregelen, wel uitgaan van die vertraagde groei van het aantal besmettingen. Hoeveel procent van de Nederlanders uiteindelijk een keer besmet zal raken is nog niet zo duidelijk. De schattingen lopen uiteen, maar dat het er meer dan 50% zullen zijn, lijkt aannemelijk. Als de besmetting vertraagd plaats vindt, kunnen de ziekenhuizen en andere zorginstellingen naar verwachting de druk mogelijk wel aan. Er zullen wel consequenties zijn voor mensen, die geen spoedeisende hulp nodig hebben of die niet een levensbedreigende ziekte hebben. Die zullen langer moeten wachten op behandeling of operatie. Het advies aan 70-plussers is om vanwege de verhoogde risicofactor nog voorzichtiger te zijn in de contacten dan voor andere Nederlanders geldt.

Inmiddels zijn de scholen alleen toegankelijk voor kinderen waarvan de ouders een in deze bijzondere tijd een cruciale taak hebben. De andere kinderen zijn thuis en de vaders en moeders proberen zo goed mogelijke oplossingen te vinden. Die oplossing is vaak ook het beroep op grootouders. Maar die zitten in de hogere leeftijdsgroep met een soms slechtere gezondheid. Een lastig dilemma. Als de oma's en opa's nog jong en vitaal zijn, en een goede gezondheid hebben, valt er voor hun inzet wel wat te zeggen, maar als dat niet zo is, zullen de kinderen toch echt wat anders moeten zoeken. En dus maar hopen dat de werkgevers er begrip voor hebben dat er maar halve dagen wordt gewerkt als ouders dagelijks een wisseldienst draaien.

Wat gaat met de pensioenen gebeuren?

De consequenties van wat er gebeurt zijn groot. Ook de economie en de financiële markten worden geraakt. De aandelenkoersen zijn fors gedaald en de rente, die toch al in de gevarenhoek zat, fluctueert door het rentebeleid van de centrale banken sterk. Slecht voor

het vermogen, de waarde van de bezittingen (aandelen, gebouwen et cetera) en voor de dekkingsgraad van vrijwel alle pensioenfondsen. In ieder geval op de korte termijn. Onheilsberichten in kranten hebben het over zeer zwaar weer voor de pensioenfondsen en over dekkingsgraden die naar beneden duikelen. Het spook van de kortingen doemt onmiddellijk weer op en in nog veel heviger mate dan het afgelopen jaar. Maar het besluit daarover valt pas aan het einde van het jaar.

Er zijn mensen die voorstellen om ook pensioenfondsen te vragen een steentje bij te dragen aan de (tijdelijke) oplossing van de financiële malaise van ondernemingen. Nu is er niets op tegen om vanuit de pensioenfondsen behulpzaam te zijn, bijvoorbeeld door, waar nodig, uitstel te verlenen van premiebetaling, maar het vraagt wel om kalme en doordachte reacties.

De overheid baseert zich op wetenschappers en verstandige benaderingen, gericht op acceptatie in de samenleving. We moeten ervoor waken, dat pensioenfondsen de angsten op de financiële markten te veel volgen of zelfs extra gaan stimuleren. We mogen ervan uitgaan dat de pensioenfondsen door de ervaringen van de afgelopen decennia geleerd hebben rustig te blijven, omdat op de langere termijn vrijwel altijd weer herstel plaats vindt.

Het duurt nog wel even maar mocht de dekkingsgraden voor de pensioenfondsen eind dit jaar nog onvoldoende herstel laten zien, dan vragen we van kabinet en zijn adviseurs passende maatregelen om de pensioenen zo ongeschonden mogelijk door de crisis te leiden.

Stil aan het pensioenfront

Tot nu toe missen we met betrekking tot de situatie van de pensioenfondsen de reacties van de Pensioenfederatie (als belangenbehartiger van de pensioenfondsen) en van DNB (toezichthouder namens en adviseur van de overheid). Van DNB vragen we dat ze niet alleen crisisbeleid adviseren voor banken maar ook voor pensioenfondsen. Pensioenverplichtingen gaan over een zeer lange termijn en moeten in het beleid ook zo behandeld worden. Wij zullen dit punt onder de aandacht van de regering, DNB en de pensioenfederatie brengen.

Uitwerking pensioenakkoord

Hoewel allerlei deskundigen bezig blijven met het aandragen van berekeningen rondom uitwerkingsmogelijkheden, zijn de vergaderingen van de stuurgroep en de klankbordgroep door de gevolgen van het coronavirus, en de rol die de regering nu moet spelen, uitgesteld. Hoewel we begrip hebben voor de situatie, constateren we wel dat hierdoor het tijdschema gevaar loopt. In mei zouden de hoofdlijnen van de uitwerking van het pensioenakkoord rond zijn. Als dat niet lukt, dreigen er nieuwe kortingen.

Hierover hebben we contact gehad met het ministerie. Het is weliswaar zo, dat minister Koolmees veel tijd moet besteden aan de ondersteuning van het bedrijfsleven en de zzp'ers maar de ambtenaren die betrokken zijn bij het pensioendossier blijven daarvoor vrijgesteld. Zij zetten alles op alles om toch in mei tot hoofdlijnen van uitwerking te komen. Daarbij gaat het vooral om de doorontwikkeling van het contract, over het invaren (juridisch en financieel omschakelen naar het vernieuwde systeem) en over de transitie. Het ministerie buigt zich nu over de vraag hoe alle overleggen in korte tijd gepland kunnen worden. Dat vraag ook voor ons als deelnemers in de klankbordgroep enorme tijdsaanpassingen en het goed organiseren van de interne ondersteuning. Als Nederland verder op slot gaat en als het langer gaat duren, dan zullen noodmaatregelen nodig zijn want alle deelnemende partijen willen voorkomen dat een kortingsdiscussie in het najaar moet worden gevoerd, zonder te weten hoe een toekomstig stelsel eruit gaat zien.

Mogelijk zijn onorthodoxe maatregelen voor de bescherming van pensioenen nodig. In het belang van alle betrokkenen, zowel deelnemers, slapers als gepensioneerden. Alles met elkaar dus heel veel redenen om in gesprek te gaan en te blijven met alle spelers op het pensioenveld.

Vragen en hoe nu verder

Voor vragen over risico's, preventie, gezondheidszorg en zorg kunt u terecht bij uw huisarts, de GGD en de andere zorginstellingen. Voor pensioenvragen kunt u natuurlijk uw eigen pensioenfonds benaderen, of uw vereniging van gepensioneerden. Lid-organisaties kunnen met vragen, die boven hun directe mogelijkheden en verwijzingen liggen, bij de Koepel Gepensioneerden terecht, secretariaat@koepelgepensioneerden.nl. Waar nodig brengen wij die vragen onder de aandacht van de verantwoordelijke ministers. Ook zullen wij vragen en antwoorden op onze website zetten.

Het is geen gemakkelijke tijd. Juist nu gevraagd wordt de letterlijke contacten zoveel mogelijk te vermijden, hebben we elkaar en een dosis creativiteit meer dan ooit nodig. Wij wensen u allen in de komende periode veel sterkte en een goede gezondheid toe.

Van desk tot desk

Jaap en Joep